

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Představuje trestný čin zásah do práva na ochranu osobnosti poškozeného?

Městský soud v Praze („odvolací soud“) ve svém nedávném rozhodnutí dospěl k závěru, že trestný čin nepředstavuje zásah do práva na ochranu osobnosti poškozeného, týká-li se takový trestný čin jeho majetku, neboť: „Trestná činnost byla namířena proti majetku žalovaného a).“ [zvýraznění doplněno] Dle odvolacího soudu pak platí, že: „(...) právo majetkové bez dalšího do okruhu přirozených práv člověka nespadá, neboť se samo o sobě nespájí se samou podstatou člověka, s jeho tělesně – psychosociální integritou. S majetkem i bez majetku může žít člověk dlouhý spokojený život ve zdraví, se ctí, důstojností a dobrou pověstí.“[1]

Stručný popis věci

Řízení o žalobě na ochranu osobnosti předcházelo mnohaleté trestní řízení zakončené pravomocným rozsudkem Vrchního soudu v Praze.[2] Všichni tři obžalovaní byli shledáni vinnými ze zločinu podvodu ve stádiu pokusu, kterého se dopustili vůči poškozenému, a odsouzeni k příslušným trestům.

Poškozený a jeho manželka posléze podali na odsouzené žalobu na ochranu osobnosti a požadovali od nich omluvu a peněžité zadostiučinění za zásah do svých osobnostních práv zejména na soukromý a rodinný život. Soud prvního stupně tomuto nároku vyhověl v celém rozsahu, a to dokonce s tím, že požadovanou a přiznanou výši zadostiučinění považuje vzhledem k okolnostem věci za spíše nízkou.[3] Městský soud v Praze však dospěl ke zcela odlišnému závěru s tím, že trestná činnost je majetkovou trestnou činností a s rodinným životem žalobců nijak nesouvisí.

Dotýká se majetková trestná činnost jen a pouze majetku a s osobnostními právy poškozeného nemá nic společného?

Městský soud v Praze svůj závěr založil na tom, že se trestná činnost žalovaných nedotýká jiných zájmů žalobců, než zájmu majetkového, přičemž zájem majetkový není přirozeným právem člověka požívajícím právní ochrany v rámci jeho osobnostních práv, a proto se o zásah do osobnostních práv žalobců nejedná. Autor článku s tímto závěrem Městského soudu v Praze nesouhlasí, neboť útok na majetek poškozeného nelze bez dalšího oddělit od útoku na jeho osobnost. Součástí osobnosti člověka přirozeně není a z podstaty věci ani nemůže být samotný majetek. Jistě jí ale je právo člověka utvářet, mít, prožívat, udržovat, rozvíjet či ukončovat vztahy k předmětu jeho vnímání, ať již hmotnému (lidé či věci) či nehmotnému (ideje), a v těchto vztazích se cítit bezpečně. Ohrožení či ztrátu majetku pak člověk nevnímá pouze z hlediska vlastnictví, ale především z hlediska narušení svých vztahů a jejich bezpečnosti, do níž spadá i právo na pocit jistoty v materiálním zajištění.

Vztah a vnímání vztahu jako součást osobnosti člověka

Nejen v projednávané věci, ale i v řadě dalších obdobných případů, trestná činnost, která směřuje primárně k obohacení pachatelů na úkor poškozených, nezasahuje pouze do jejich vlastnického práva, jehož součástí je i právo na ochranu majetku, ale především do práva na klidný, nerušený a bezpečný soukromý a rodinný život.

Jakkoli by trestná činnost byla namířena pouze proti majetku poškozeného, není to z hlediska osobnostního práva majetek sám o sobě, co je předmětem útoku, ale je to poškozený (jeho osobnost), kdo má k danému majetku vztah. Tento vztah a jeho vnímání a prožívání pak jistě představují *psychosociální integritu* osobnosti člověka a jsou její součástí. Úkolem soudu má být zjistit, zda takový vztah existuje, zda a jak se projevuje v a soukromém životě člověka a zda jeho narušení představuje zásah do jeho osobnostních práv.

Co je předmětem osobnostního sporu

Předmětem osobnostního sporu není a nemůže být ochrana vlastnického práva před škůdci. K tomu slouží jiné právní prostředky. Ostatně i žalobci nejprve roky hájili a při vynaložení extrémního úsilí uhájili své vlastnické právo před útokem skupiny odsouzených pachatelů. Až následně se po soudu domáhali odstranění závadných následků na jejich soukromém a rodinném životě, které jim v důsledku trestného jednání odsouzených vznikly.

Předmětem osobnostního sporu však vždy musí být posouzení, zda trestným činem bylo zasaženo do osobnostních práv poškozených, která nespočívají v právu vlastnit majetek, nýbrž v právu mít k tomuto majetku vztah. Tím spíše, jedná-li se o majetek rodinný ovlivňující vztahy mezi členy rodiny a soukromé mezilidské vztahy v okruhu dalších lidí, ve kterém poškození žijí a do něhož bylo citelně zasaženo.

Pokud by soud dospěl k závěru, že žalobci snad k majetku žádný vztah neměli, pak by jeho závěr o tom, *že člověk může žít dlouhý spokojený život ve zdraví, se ctí a důstojností a dobrou pověstí*, nejspíš platil. Tak tomu ale nemůže být v případě, kdy byl klidný rodinný a soukromý život žalobců doslova převrácen vzhůru nohama v důsledku útoku sofistikované skupiny pachatelů na ně prostřednictvím jejich majetku, čemuž se – protože tento majetek představoval klíčové mezigenerační rodinné dědictví, k němuž měli a mají hluboký vztah – museli bránit. Osobnostní újma poškozeného a jeho manželky způsobená trestnou činností nespočívá v tom, že musí vynakládat finanční prostředky na svoji obranu, ale v tom, že nemohli a vzhledem k aktuálnímu rozhodnutí Městského soudu v Praze nadále nemohou žít svůj život klidně a nerušeně, tedy způsobem, jakým by žili, pokud by proti nim, či jejich majetku, trestný čin spáchán nebyl.

Závěr

Jako políček oběma žalobcům pak vyznívá odůvodnění rozhodnutí Městského soudu v Praze ohledně nároku na náhradu nákladů řízení: *„Odvolací soud shledal v tomto případě okolnosti hodné zvláštního zřetele v tom, že žalovaní se dopustili trestného činu, který byl **namířen proti žalobcům**, a byť právní nárok na náhradu nemajetkové újmy není dán, z hlediska mravního (morálního) se žalovaní měli žalobkyni dávno alespoň omluvit. Žalovaní ovšem neprojevíli jakoukoli lítost, neposkytli ani omluvu (...).“* [zvýraznění doplněno] Sám odvolací soud si je zjevně vědom toho, že se majetková trestná činnost netýká pouze majetku, nýbrž i jeho majitele, a dále pak i skutečnosti, že žalobcům zadostiučinění náleží. Navíc si tak sám protiřečí, pokud jednou považuje trestnou činnost zaměřenou pouze proti majetku žalobců a jednou přímo proti nim.

Lze jen doufat, že se tuto otázku v dalších fázích řízení podaří vyřešit tak, aby potřebě morální satisfakce, o níž v dané věci soudy nepochybují, bylo učiněno zadost. Právo na ochranu osobnosti je právními předpisy a rozhodovací praxí soudů dlouhodobě formulováno široce právě z toho důvodu, aby pokrylo případy, kdy je z mravního hlediska zcela zjevné, že k zásahu do osobnosti člověka došlo. Jeho zužování vytvářením umělých veskrze interpretačních překážek není žádoucí, neboť paradoxně poskytuje soudní ochranu škůdcům a ne poškozeným. V nejzazším důsledku by se tak mohlo jednat až o porušení principu spočívajícího v zákazu odepření spravedlnosti.

Mgr. Jiří Melkus,
advokát

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz

---

[1] Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. června 2023, č. j. 22 Co 50/2023-231.

[2] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14. února 2018, sp. zn. 9 To 75/2017. Odsouzení proti tomuto rozhodnutí neúspěšně brojili jak dovoláním u Nejvyššího soudu ČR (usnesení ze dne 31. října 2018, č. j. 8 Tdo 1113/2018-54), tak jednotlivě ústavními stížnostmi u Ústavního soudu (usnesení ze dne 2. dubna 2019, č. j. II.ÚS 329/19; usnesení ze dne 12. března 2019, č. j. I.ÚS 314/19; a usnesení ze dne 26. března 2019, č. j. II.ÚS 320/19).

[3] Rozsudek soudu prvního stupně ze dne 12. ledna 2023, č. j. 16 C 82/2021-189.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)

- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)